

NÚMERO 32 HIVERN-PRIMAVERA 2026 PVP 12,00 € REVISTA DE PENSAMENT ASSOCIATIU I CULTURA POPULAR

CA NE MÀ S

#32

DOSSIER CENTRAL
**L'AIGUA
I LA FESTA**

#32

L'AIGUA I LA FESTA

CANEMÀS

REVISTA DE
PENSAMENT ASSOCIATIU
I CULTURA POPULAR

NÚMERO 32 | HIVERN-PRIMAVERA 2026

Edita Ens de l'Associacionisme Cultural Català.

Carrer València 558, 6è 1a, 08026 Barcelona

Tel. (34) 93 269 10 42, www.ens.cat

Publicitat i vendes canemas@ens.cat

Subscripcions ja.cat/canemas

 @ensassoc | @EnsAssoc | EnsAssoc

Entitat acreditada per la UNESCO per la Convenció per a la Salvaguarda del Patrimoni Cultural Immaterial

Direcció Guillem Carreras

Edició gràfica Elena Calzada

Consell de redacció Gemma Aguilera, Pere Baltà, Elena Calzada, Guillem Carreras, Enric Cirici, Elena Espuny, Joan Maluquer i Rosa Maria Provencio

Consell Assessor Xesc Alemany, Ramon Arnabat, Elvira Asensi, Victor Baroja, Lluís Bellas, David Cao, Anna Costal, Àngels Mach, Carme Oriol i Rosa Maria Provencio

Disseny gràfic i maquetació Victor Riba

Correcció lingüística Albert Lavila

Impressió El Tafaner

PVP 12,00 € | **Subscripció** 20,00 € (2 números)

Coberta Concurs de sirgadors a Móra d'Ebre | Marc Ballester

Els judicis i opinions expressats en els articles publicats a la revista són exclusivament responsabilitat de l'autor. L'opinió de *Canemàs* només s'expressa a l'editorial.

ISSN 2014-5519

Dipòsit legal B-4484-2012

© Ens de l'Associacionisme Cultural Català

Canemàs és membre de

Amb el suport de:

ELS TRES VÈRTEXS DE CANEMÀS

Els darrers mesos hem iniciat una petita ronda de presentacions del *Canemàs* arreu dels Països Catalans. Entre altres ciutats, hem anat a Lleida, Solsona, Vilanova i la Geltrú, Barcelona, Cervera, Prada de Conflent, el Pedreguer, i molt aviat organitzarem també actes a Tortosa, Santa Coloma de Queralt i Benassal.

Ens agrada trepitjar tot el país per divulgar la revista però sobretot per conèixer i debatre amb els activistes culturals de cada comarca. De totes aquestes converses sempre en sortim amb energies doblement renovades. Perquè els lectors ens transmeteu la satisfacció amb els continguts que publiquem, i perquè constatem que hi ha moltíssima gent disposada a treballar desinteressadament per dinamitzar la vida cultural del seu entorn.

Estem convençuts que les reflexions sobre associacionisme i patrimoni immaterial han de transcendir l'esfera teòrica. A *Canemàs* no publiquem assajos i recerques com a mer exercici d'oci intel·lectual, sinó amb uns objectius molt concrets i definits: conèixer les realitats associatives de tots els Països Catalans; crear un espai compartit entre festers, responsables associatius i estudiosos, i també per reivindicar la importància capital que tenim les entitats en l'execució de les polítiques culturals.

Reivindicar aquests tres vèrtexs és més necessari que mai. Perquè la cultura catalana cada vegada és més marginada institucionalment a tota la nació; perquè està augmentant l'esclletxa entre les polítiques patrimonials i les associatives —com s'acredita amb la tramitació del Projecte de Llei del patrimoni cultural immaterial, no vinculada al foment de l'associacionisme cultural, i perquè el Projecte de Llei de drets culturals no reconeix el paper estratègic que les entitats tenim per garantir l'accés universal a la cultura.

Desitgem que gaudiu molts dels articles d'aquest número. Gràcies per formar part de la comunitat *Canemàs*!

SUMARI

6

**La cultura popular
en l'obra d'Antoni Gaudí**

Maria Garganté Llanes

22

**L'associacionisme teatral
i el calendari festiu
a Andorra al segle XXI**

Fabiola Sofia Masegosa

36

**La força col·lectiva
dels pessebres vivents
de Catalunya**

Assumpció Garangou i Juanola

48

**Les pubilles i els hereus
contemporanis i els fonents
de la tradició catalana**

Marc Alcalà-i-Rams

62

**Essencials, lliures i revoltats:
mig segle d'associacionisme
a la Catalunya del Nord**

Lluís Dagués

78

**Quatre pinzellades
sobre art català medieval
i cultura popular**

Rosa Alcoy

98

**Entrades i filades,
factors d'èxit de la festa
de moros i cristians**

Albert Alcaraz Santonja

110

**La contribució d'Isidor Macabich
a l'estudi del folklore
a les Pitiüses**

Joan Gomila Pere

124

DOSSIER CENTRAL
L'AIGUA I LA FESTA
Directora: Elena Espuny Arasa

176

L'ENTREVISTA
**Mercè Cano: «Tenir cors
professionals és el gran repte
pendent del cant coral català»**
Gemma Aguilera

186

RESSENYES

200

CULTURA POPULAR I CONFLICTE
**Gegants de barri o de ciutat?
Transformacions
i usos en disputa**
Sandra Anitua

204

GARBELLS DE CULTURA POPULAR
Vilaniu, de Narcís Oller

208

ARA FA DEU ANYS...
Canemàs 12

212

LA INSTANTÀNIA
**La reestrena
dels Gegants del Pi**

214

ARTICULISTES